

Posudek vedoucího práce na bakalářskou práci Terezy Fuchsové „Proměny subkultury emo v České republice v letech 2006 až 2012 v reflexi jejich minulých i současných členů“. Praha, Fakulta humanitních studií UK 2013, 61 s. včetně příloh

Bakalářská práce Terezy Fuchsové se věnuje problematice subkultur mládeže, konkrétně subkultuře emo. Za cíl si klade zjistit „[z]da a jakými změnami prošla subkultura emo v České republice v letech 2006 a 2012 v perspektivě jejich členů“ (s. 21). Vychází přitom z předpokladu, že „každá subkultura se generačně vyvíjí“ (s. 29), který je podpořený její vlastní zkušeností jako bývalé členky zkoumané subkultury.

Práce je standardně rozdělena na tři kapitoly (teoretickou, metodologickou a empirickou). Teoretické ukotvení (s. 7-20) na jedné straně představuje teorii subkultur, resp. post-subkultur a vymezuje jejich konstitutivní znaky, na straně druhé představuje základní charakteristiky emo subkultury. Ačkoliv autorka pracuje s množstvím literatury, teoretické vymezení konceptu (post)subkultury je poněkud nesourodé až zmatené, jelikož autorka v něm směřuje přístupy různých směrů (od chicagské školy, přes CCCS až po post-subkulturalisty). Výklad subkulturního stylu je naopak přehledný a smysluplný, relativně vysokou úroveň si udržuje i pojednání subkulturní ideologie. Naopak výklad subkulturní identity a reflexe subkultur v dominantní společnosti opět poněkud pokulhávají. Část věnovaná popisu základních rysů emo subkultury je pak zpracovaná celkově přehledně a s erudicí, která dosvědčuje, že autorka se jako bývalá členka subkultury v problematice orientuje, zejména co se týče hudby a stylu.

Kapitola věnovaná metodologii (s.21-28) je zpracovaná přijatelně. Autorka v ní deklaruje užití polostrukturovaných interview doplněných o obsahovou a vizuální analýzu části internetové sociální sítě Vampirefreaks.com věnované české emo subkultuře. Ačkoliv tato kapitola postrádá reflexi samotného výzkumu (kterou autorka v jejím názvu deklaruje), popis užitých postupů nevykazuje žádné zásadní nedostatky. Jedinou významnější připomínku lze mít k velikosti vzorku, který činí pouhých 9 informátorů, což je v případě, že autorka zamýšlí porovnávat dvě vlny zkoumané subkultury, spíše minimalistické řešení.

Jádro práce potom tvoří třetí, empirická kapitola (s. 29-49) věnovaná výsledkům autorčina výzkumu. V pěti oddílech zde autorka představuje v reflexi svých informátorů rozdíly mezi oběma vlnami. Zde se přitom ukazuje, že skutečnost, že autorka je sama bývalou členkou zkoumané subkultury, může být zároveň její nejsilnější stránkou i její největší slabinou.

Na jednu stranu jí tato skutečnost umožňuje lepší porozumění datům (zejména získaných od členů tzv. 1. vlny, které byla sama součástí). To je patrné např. v orientaci v hudbě, kterou informátoři zmiňují (s. 38), či části věnované popisu a významu subkulturního stylu (s. 31-35). Zároveň však někdy není zcela zřejmé, jaké interpretace vycházejí z její vlastní zkušenosti a které jsou výsledkem analýzy a interpretace výpovědí jejich informátorů.

Na stranu druhou se však nedokáže ubránit přílišné zaujatosti či dokonce angažovanosti, zejména v otázce reflexe postojů dominantní společnosti ke zkoumané subkultuře (s. 43-46). Zde je patrná sounáležitost s postoji první vlny a hodnocení druhé vlny z této pozice jako těch, kteří si nedokáží představit problémy, s nimiž se potýkala první vlna, což bohužel vede ke ztrátě potřebného odstupu.

Samotné výsledky výzkumu jsou však zajímavé a ukazují posun, ke kterému v průběhu střídání generací ve zkoumané subkultuře došlo.

V závěru (s. 50-53) autorka tyto poznatky shrnuje a snaží se je vztáhnout k teoretické literatuře i zjištěním předchozích výzkumů, což se jí z velké části poměrně daří. Ne vždy však její závěry vyplývají z prezentovaných dat. To je případ tvrzení, že autorka dospěla ke stejným

závěrům týkajících se funkce internetových sociálních sítí jako Holíková (2012), ačkoliv jejich systematickou analýzu, která by jí umožnila toto tvrzení, neprováděla.

Po stránce formální by si práce zasloužila ještě alespoň jednu redakci, protože obsahuje relativně značné množství překlepů. Stejně tak by práci prospělo pečlivější formátování, mimo jiné např. nahrazení mezer mezi odstavci odrážkou na začátku řádku.

Zásadní nedostatek pak vidím v seznamu použité literatury, který postrádá značné množství titulů, na něž autorka v textu odkazuje (Vladimír 518, Willis, Chayne, Havlík, Grossberg et al., Novotná, Clark, Barker, Polhemus, Maffesoli). Některé z nich sice patrně cituje v druhotných zdrojích (zejména Kolářové), což však není možné z odkazů jasně odlišit, jiné pak v seznamu jednoznačně chybí.

I přes zmiňované nedostatky se však domnívám, že práce splňuje požadavky kladené na absolventskou práci, přičemž přináší některá zajímavá zjištění. Nebýt zmiňovaného problému se seznamem literatury, hodnotil bych práci o stupeň lépe. Takto, přestože ji doporučuji k obhajobě, nemohu navrhnout lepší hodnocení než **dobře**.

V Praze 11.9.2013

Mgr. Martin Heřmanský, Ph.D.